

Asiakasmaksu

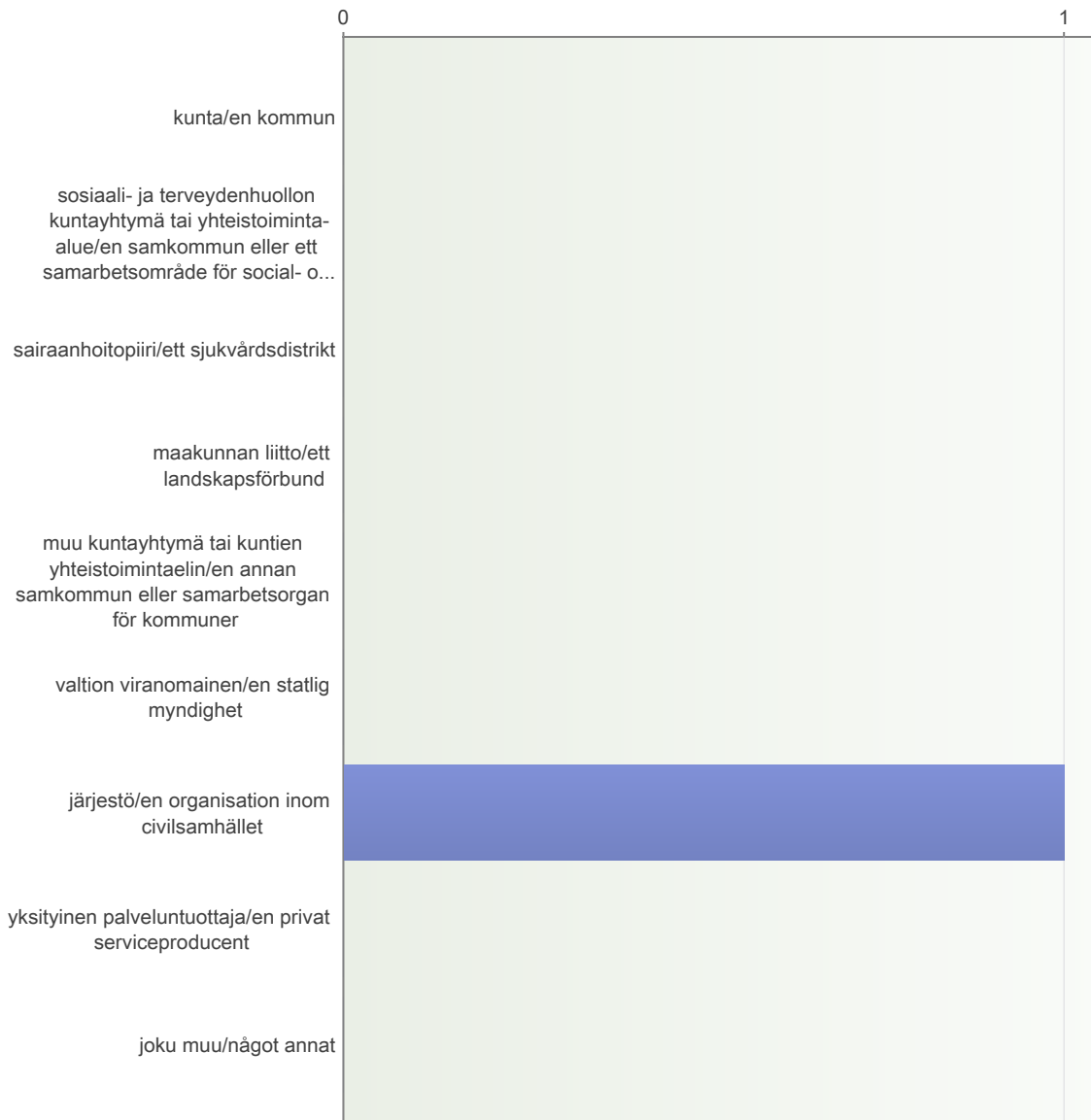
1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officiellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyyntön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Finnilco ry	Riina Nygrén	sini.nykanen@finnilco.fi		

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Vastaaajien määrä: 1

- Avanne- ja vastaavasti leikattujen sekä anaali-inkontinenssipotilaiden keskusjärjestö Finnilco ry toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädännön uudistuksen tavoitteet yhdenvertaisuudesta ja siitä, että maksut eivät ole esteenä palveluihin hakeutumiselle, ovat kannatettavia. Asiakasmaksulain tulee taata, että kansalaiset voivat tulotasostaan riippumatta päästä sosiaali- ja terveyspalvelujen piiriin hyvissä ajoin ennen ongelmien vaikeutumista.

Finnilco painottaa erityisesti sitä, että hoitotarvikkeiden maksuttomuuden lainkohdat tulisi tehdä yksiselitteisiksi ja selkeiksi. Finnilcon kyselyyn (2018) vastanneista jopa 15 prosentilla on ollut ongelmia hoitotarvikejakelussa. Tällä hetkellä oikeus yksilöllisen tarpeen mukaan jaettavaan hoitotarvikkeisiin ei toteudu kaikkialla Suomessa. Hoitotarvikeoikeuksien toteutumista ei myöskään valvota systemaattisesti, vaan epäkohtien korjaaminen on riippuvaista yksittäisten hoitotarvikkeita tarvitsevien henkilöiden tekemistä kanteluista valvontaviranomaisille.

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Ei vastauksia.

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Ei vastauksia.

1 luku. Yleiset säännökset/1 kap. Allmänna bestämmelser

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Ei vastauksia.

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Ei vastauksia.

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Vastaaajien määrä: 1

- Finnilco ry pitää todella kannatettavana maksujen kohtuullistamista ja perimättä jättämistä koskevan pykälän laajentamista ja vahvistamista (5 §.). Asiakasmaksujen kohtuullistamisesta ja perimättä jättämisestä tulee tiedottaa ymmärrettävästi ja henkilökohtaisesti.

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Ei vastauksia.

10. 7 §. Päättös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Ei vastauksia.

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Ei vastauksia.

12. 9 §. Maksuttomat terveyspalvelut/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Finnilco pitää erityisen tärkeänä, että tiettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen maksuttomuus turvataan jatkossakin lainsäädännöllä. Pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettujen hoitotarvikkeiden ja aineiden maksuttomuus on ehdoton edellytys muun muassa avanneleikattujen osallisuudelle yhteiskunnassa. Avanneleikkauksesta johtuva eritystoiminnan muutos vaatii aina yksilöllisesti sopivia hoitotarvikkeita komplikaatioiden estämiseksi ja elämänlaadun varmistamiseksi. Potilaan taloudellinen tilanne tai se, kuinka aktiivisesti niitä käyttävä henkilö kykenee taistelemaan oikeuksiensa puolesta, eivät saa määrittää näiden tarvikkeiden saatavuutta tai laatua.

Finnilco huomauttaa, että voimassaolevaa lakia ei tällä hetkellä noudateta kaikkialla. Finnilcon tekemän kyselyn (2018) mukaan useissa kunnissa on rajattu avanneleikatulta heidän tarvitsemiaan hoitotarvikkeita joko kieltämällä koko tuote tai asettamalla käyttömäärälle rajoitteita. Finnilco esittää, että hoitotarvikeoikeuksien toteutumisen valvontaan kiinnitettäisiin jatkossa enemmän huomiota viranomaisten taholta.

Laissa tulisi säätää myös mahdollisuudesta hoitotarvikkeiden maksuttomaan kotijakeluun, joka toteutuu tällä hetkellä vaihtelevasti eri puolilla Suomea. Avannetarvikkeita jaetaan yleensä usean kuukauden erissä. Kerralla saatava tarvikemäärä voi olla suuri, ja niiden kuljettaminen on vaikeaa erityisesti autottomille ja niille, joilla on heikentynyt liikuntakyky. Henkilöillä, joilla on sekä virtsa- että suoliavanne, tarvikemäärä on luonnollisesti vielä suurempi.

Finnilco kannattaa sitä, että lääkärintodistukset ja -lausunnot hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi olisivat maksuttomia. Finnilco esittää, että tästä lainkohdasta säädetään selkeästi ilman tulkinnanvaraa, sillä tällä hetkellä asiasta on erilaisia tulkintoja (esim. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 2015, Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2016). Finnilcon tietoon on tullut tapauksia, joissa avanneleikattu on pyytänyt terveyskeskuksesta lääkärinlausuntoa sopeutumisvalmennuskurssia varten, mutta hänelle ei ole suostuttu lainkaan kirjoittamaan sellaista. Henkilö on joutunut hakemaan todistuksen yksityisvastaanotolta, ja todistuksesta peritty korvaus on ylittänyt Kelan lääkärintodistusta vastaan maksaman matkakorvauksen. Olisikin tärkeä tehdä selväksi myös maakunnan sote-keskusten velvollisuus lääkärintodistusten kirjoittamiseen silloin, kun esimerkiksi Kela vaatii todistusta.

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Vastaajien määrä: 1

- Finnilco pitää hyvänä, että lakiluonnoksessa maksukattoa kerryttäviä palveluita on lisätty. Seurantavastuun siirtyminen maakunnille ja tiedonantovelvollisuus maksukaton kertymisestä ovat niin ikään kiitettäviä asioita. Tulevaisuudessa tulisi selvittää mahdollisuus yhdistää eri palveluiden maksukatot ja jakaa kustannuksia tasaisemmin kalenterivuodelle. Pitkäaikaissairaiden etujärjestöjen (Reumaliitto, Allergia-, iho- ja astmaliiitto, Psoriasisliitto ja Crohn ja Colitis ry 2018) tuoreessa tutkimuksessa 36 % vastaajista kokee pitkäaikaissairaudesta koituvat kustannukset melko tai erittäin suurena rasitteena kokonaistaloudelliselle tilanteelleen. Vastaajista 80 % kannattaa vuosittaisen lääkeomavastuun jaksottamista, yleisimmin neljään maksuerään. Myös Finnilcon jäsenkunnasta on tuotu esiin, että alkuvuosi on erityisesti pienituloisille vaikea maksujen kasaantumisen vuoksi.

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Ei vastauksia.

2 luku. Maksuttomat palvelut/2 kap. Avgiftsfria tjänster

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Ei vastauksia.

16. 13 §. Sosiaali- ja terveystieteiden avosairaanhoito/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Vastaajien määrä: 1

- Finnilco ry yhtyy muiden potilasjärjestöjen (mm. SOSTE, Hengitysliitto) esiin nostamaan huoleen siitä, mitä sosiaali- tai terveystieteiden avosairaanhoidossa perittävistä maksuista ehdotetaan (13 §.). Lakiluonnoksessa on jätetty kokonaan pois aiempi terveystietokeskusten maksujen rajoitus kolmeen maksuun vuodessa sekä mahdollisuus vuosimaksun perimiseen. Henkilöille, joilla on useita pitkäaikaissairauksia, voi avosairaanhoidon käynneistä kertyä huomattava taloudellinen rasitus jo entisten kulujen päälle, kun maksuja rajaa ainoastaan 3. luvussa määritelty maksukatto. Finnilco näkee, että maksurajoituksen poistaminen voi entisestään heikentää haavoittuvassa asemassa olevien monisairaiden ja pienituloisten pääsemistä hyvissä ajoin terveystieteiden palvelujen piiriin. Valtioneuvoston julkaisun (2018) mukaan esimerkiksi 75 vuotta täyttäneistä noin 5 prosentilla asiakasmaksut ylittivät 40 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. Pienituloisilla maksut suhteessa tuloihin ovat suuremmat kuin muilla. Finnilco näkee, että terveystieteiden ongelmien komplisoitumista voitaisiin ehkäistä pikemminkin säätämällä lääkäreiden ja hoitajien maksuttomista vastaanottokäynneistä sosiaali- ja terveystieteiden keskuksissa. Vastuulliseen palvelujen käyttöön tulee ohjata ensisijaisesti muilla keinoilla kuin asiakasmaksuilla, esim. tiedottamisella.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Ei vastauksia.

18. 15 §. Avosairaanhoitoon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Ei vastauksia.

3 luku. Maksukatto/3 kap. Avgiftstak

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Ei vastauksia.

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Ei vastauksia.

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Ei vastauksia.

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Ei vastauksia.

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Ei vastauksia.

4 luku. Tasasuuruiset maksut/4 kap. Jämnstora avgifter

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Ei vastauksia.

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoito/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Ei vastauksia.

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaalahoito/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Ei vastauksia.

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Ei vastauksia.

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Ei vastauksia.

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Ei vastauksia.

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Ei vastauksia.

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Ei vastauksia.

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Ei vastauksia.

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Ei vastauksia.

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Ei vastauksia.

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Ei vastauksia.

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Ei vastauksia.

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Ei vastauksia.

40. 37 §. Pitkääikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkääikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Ei vastauksia.

41. 38 §. Pitkääikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkääikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Ei vastauksia.

42. 39 §. Pitkääikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Ei vastauksia.

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Ei vastauksia.

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Ei vastauksia.

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Ei vastauksia.

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Ei vastauksia.

5 luku. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut/5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Ei vastauksia.

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehälle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehälle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Ei vastauksia.

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Ei vastauksia.

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Ei vastauksia.

53. 50 §. Yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Ei vastauksia.

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Ei vastauksia.

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Ei vastauksia.

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Ei vastauksia.

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

58. 55 §. Viivästyskorke/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

6 luku. Muut maksut/6 kap. Övriga avgifter

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Ei vastauksia.

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta-apalvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Ei vastauksia.

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Ei vastauksia.

7 luku. Erinäiset säännökset/7 kap. Särskilda bestämmelser

8 luku. Voimaantulo/8 kap. Ikraftträdande